
Dokument s plenarne sjednice

A9-0025/2021

8.3.2021

IZVJEŠĆE

o provedbi Direktive 2009/81/EZ u pogledu javne nabave u području obrane i sigurnosti te Direktive 2009/43/EZ u pogledu transfera obrambenih proizvoda (2019/2204(INI))

Odbor za unutarnje tržište i zaštitu potrošača

Izvjestitelj: Andreas Schwab

SADRŽAJ

Stranica

OBRAZLOŽENJE – SAŽETI PREGLED ČINJENICA I REZULTATA ISTRAŽIVANJA ...	3
PRIJEDLOG REZOLUCIJE EUROPSKOG PARLAMENTA	8
MIŠLJENJE PODODBORA ZA SIGURNOST I OBRANU	16
INFORMACIJE O USVAJANJU U NADLEŽNOM ODBORU	23
INFORMACIJE O USVAJANJU U NADLEŽNOM ODBORU	24
KONAČNO GLASOVANJE POIMENIČNIM GLASOVANJEM U NADLEŽNOM ODBORU	25

OBRAZLOŽENJE – SAŽETI PREGLED ČINJENICA I REZULTATA ISTRAŽIVANJA

Postupak i izvori

Izvjestitelju je 6. studenoga 2019. povjeren zadatak pripreme izvješća o provedbi Direktive 2009/81/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 13. srpnja 2009. o usklađivanju postupaka nabave za određene ugovore o radovima, ugovore o nabavi robe i ugovore o uslugama koje sklapaju javni naručitelji ili naručitelji u području obrane i sigurnosti (dalje u tekstu „Direktiva o javnoj nabavi u području obrane”)¹ i Direktive 2009/43/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 6. svibnja 2009. o pojednostavnjivanju uvjeta za transfer obrambenih proizvoda unutar Zajednice (dalje u tekstu „Direktiva o transferu obrambenih proizvoda”)².

Svrha je ovog izvješća o provedbi informirati Parlament o provedbi tih dviju direktiva kako bi zastupnici mogli izvesti zaključke i preporučiti konkretne mjere koje treba poduzeti u smislu poboljšanja provedbe ili predlaganja mogućeg preispitivanja zakonodavstva. U izvješću se sagledavaju provedba i primjena navedenih direktiva u državama članicama, njihov utjecaj na otvaranje unutarnjeg tržišta za obrambene proizvode i uspostavu europskog tržišta obrambene opreme (EDEM) te njihov doprinos konsolidiranju europske obrambene tehnološke i industrijske baze (EDTIB), s naglaskom na sudjelovanju malih i srednjih poduzeća.

Od svojega imenovanja izvjestitelj je prikupljao informacije i u izradi ovog izvješća oslonio se na brojne izvore, među ostalim:

- razmjenu mišljenja s dvojicom stručnjaka i izvjestiteljima u sjeni, održanu preko interneta 23. lipnja 2020.;
- studiju Službe Europskog parlamenta za istraživanja (EPRS) iz rujna 2020. naslovljenu „Obrambeni paket EU-a: Direktiva o javnoj nabavi u području obrane i Direktiva o transferu obrambenih proizvoda unutar Zajednice”;
- sastanak na tehničkoj razini s Glavnom upravom Komisije za industriju i svemir, održan 15. srpnja 2020.

Na temelju spoznaja prikupljenih iz tih izvora izvjestitelj je utvrdio sljedeća tri glavna područja ovog izvješća: potrebno poboljšanje primjene i provedbe obrambenog paketa, izgledi za uspostavu europskog tržišta obrambene opreme i utvrđivanje trenutačne razine sudjelovanja malih i srednjih poduzeća u tržištima javne nabave za potrebe obrane.

Obrambeni paket – uvod

Cilj navedenih direktiva, koje zajedno čine takozvani „obrambeni paket”, bio je otvoriti unutarnje tržište obrambenih proizvoda, pojednostavniti prekograničnu nabavu i izgraditi industrijsku bazu na razini EU-a u sektorima obrane i sigurnosti. Mnoge su države članice kasnile u prenošenju i primjeni tih direktiva. Komisija je 2016. izradila prvo izvješće o evaluaciji u kojem je sagledana provedba od 2009. do 2016. Iako je imala poteškoća s

---

¹ SL L 216, 20.8.2009., str. 76.–136.

² SL L 146, 10.6.2009., str. 1.–36.

dobivanjem ulaznih podataka od država članica, Komisija je ipak zaključila da direktive nije potrebno preispitati. U to vrijeme Odbor za unutarnje tržište i zaštitu potrošača odlučio je da neće odgovoriti na evaluaciju.

Potreba za poboljšanjem provedbe i primjene

Izvjestitelj smatra da je bolja provedba obiju direktiva i dalje ključna da bi se u potpunosti ostvarili ciljevi obrambenog paketa. Neujednačena upotreba i niske razine primjene tih dviju direktiva u državama članicama veliki su problemi, a pogoršali su ih pandemija koronavirusa, Brexit i budući rezovi proračuna za obranu, kao i proračunska ograničenja u području istraživanja i razvoja tehnologije. U tom kontekstu treba istaknuti da je Komisija pokrenula brojne postupke zbog povrede. Zadnjih pet postupaka pokrenuto je 2018., od čega dva još nisu dovršena.

Direktiva o javnoj nabavi u području obrane

Direktivu o javnoj nabavi u području obrane treba učinkovito provoditi kako bi se poboljšala njezina djelotvornost i povećale konkurentnost, transparentnost i nediskriminacija u državama članicama. Međutim, izvjestitelj smatra da su ključne prepreke za potpunu i pravilnu provedbu Direktive i dalje sljedeće:

- sustavno pozivanje država članica na odredbu o izuzeću iz Direktive te na članak 346. UFEU-a, koji predviđa isključivo retrogradno pozivanje u slučaju mogućeg sudskog postupka, unatoč smjernicama³ za tumačenje koje je izdala Komisija. Treba naglasiti da je nekoliko država članica u svojem zakonodavstvu uvelo posebni postupak koji se primjenjuje na ugovore obuhvaćene člankom 346. stavkom 1. točkom (b) UFEU-a, što otežava procjenu je li izuzeće iz članka 346. upotrijebljeno iz opravdanog razloga zaštite osnovnih interesa nacionalne sigurnosti ili samo kako bi se ograničila primjena Direktive 2009/81/EZ. Tu se postavlja pitanje treba li ta izuzeća obraditi u zakonodavnom smislu (kako bi se ograničila njihova upotreba) i u smislu kontrolnih i provedbenih aktivnosti Komisije;
- nedostatne razine prekograničnog sudjelovanja te sudjelovanja malih i srednjih poduzeća u ugovorima u području obrane;
- niske razine suradnje, zajedničkog planiranja, zajedničkog dogovora o potrebnim obrambenim kapacitetima te suglasnosti o tehnološkom i strateškom suverenitetu unutar Unije.

Istodobno, izvjestitelj želi istaknuti neka pozitivna kretanja u postupnoj provedbi Direktive:

- države članice objavljuju sve više obavijesti o nadmetanju i obavijesti o dodjeli ugovora (prema podacima Dnevnika elektroničkih natječaja), no to je tek noviji trend u usporedbi s direktivama o nabavi izvan područja obrane. Međutim, taj rastući trend nije prisutan kad je riječ o dobrovoljnim obavijestima za *ex ante* transparentnost;

---

³ Obavijest Komisije o smjernicama o nabavi zasnovanoj na suradnji u području obrane i sigurnosti (Direktiva 2009/81/EZ o javnoj nabavi u području obrane i sigurnosti) (2019/C 157/01) i Obavijest Komisije sa smjernicama o sklapanju ugovora između vlada u području obrane i sigurnosti (članak 13. točka (f) Direktive 2009/81/EZ Europskog parlamenta i Vijeća) (2016/C 450/01).

- stopa objave (tj. postotak nabava koje su provedene natječajnim postupcima putem Dnevnika elektroničkih natječaja) porasla je s 8,5 % u razdoblju 2011. – 2015. na 21,14 % u razdoblju 2016. – 2018.; za usporedbu, stopa nabava koje su provedene natječajnim postupcima na temelju opće Direktive o javnoj nabavi u prosjeku iznosi 11,71 %.

Direktiva o transferu obrambenih proizvoda

Komisijinom evaluacijom iz 2016. utvrđeno je više prepreka učinkovitoj primjeni Direktive o transferu obrambenih proizvoda. Te su se prepreke pojavile, u nekim slučajevima, kao posljedica načina prenošenja direktive, a u drugim kao posljedica samih njezinih odredbi. Među glavnim utvrđenim problemima su potreba za intenzivnijom primjenom zakonodavnog okvira o transferima obrambenih proizvoda, povećanjem dostupnosti općih dozvola za transfer u cijeloj Uniji te preispitivanjem ograničene primjene programa certifikacije.

Čini se da glavni problemi proizlaze iz nedostatka usklađenosti u provedbi općih dozvola za transfer u državama članicama, sporog prihvaćanja novih mogućnosti za ishođenje dozvola i certifikata te različitih razmjera u kojima države članice primjenjuju moguća izuzeća od obveze prethodnog odobrenja. Dok neke države članice koriste sva izuzeća koja su im omogućena u Direktivi, neke koriste njih nekolicinu, a neke nijedno. Nadalje, transferi između država članica i dalje su složeni proces koji i dalje stvara veliko administrativno opterećenje. To se posebno odnosi na upotrebu općih dozvola za transfer, gdje su glavne prepreke birokracija i opetovana razilaženja između država članica u pogledu izvoza u treće zemlje. Izvjestitelj smatra da su stoga nužna određena poboljšanja u pogledu zajedničkog dogovora o tome koji su predmeti povjerljivi i podložni kontroli, a koji to nisu.

Uspostava europskog tržišta obrambene opreme (EDEM)

Politika nabave jedan je od čimbenika koji doprinosi dugoročnoj ambiciji Unije da razvije europsko tržište obrambene opreme i zajamči učinkovitost i konkurentnost europske obrambene tehnološke i industrijske baze. Zadnjih su godina sve važnija brojna povezana pitanja: među ostalim, među državama članicama sve je veći konsenzus da su potrebni tehnološki i strateški suverenitet, općenito veća potrošnja za obranu i veća ulaganja u ključne tehnologije i kapacitete, kao i razvoj sigurnosnog okruženja. Dubinska analiza međudjelovanja obrambenog paketa s drugim političkim inicijativama EU-a u području obrane (PESCO, EDF, CARD, EDAP) dodatna je dimenzija koju treba razmotriti, ali ona prelazi okvire ovog izvješća. Međutim, uzimajući u obzir složenost obrambenog tržišta u EU-u, uspostava potpuno razvijenog europskog tržišta obrambene opreme izazov je za čije su ostvarenje potrebne koherentnija nabava i industrijska politika. K tome, kako je naglašeno u brojnim studijama, gotovo potpuno nepostojanje namjenskih oznaka NACE ili NC osujećuje svaki pokušaj mjerenja razvoja strukture europske obrambene industrije. U nedostatku takvih podataka doista je nemoguće procijeniti istinsku „europeizaciju” lanaca vrijednosti u području obrane (pogotovo zato što dolazi do određene hibridizacije s lancima vrijednosti u drugim područjima, primjerice kod elektronike) ili prekograničnog pristupa obrambenim tržištima za mala i srednja poduzeća te poduzeća srednje tržišne kapitalizacije.

Međutim, izvjestitelj smatra da ciljevi obrambenog paketa, konkretno poticanje tržišnog natjecanja, transparentnosti i nediskriminacije diljem država članica, mogu znatno doprinijeti uspostavi europskog tržišta obrambenih proizvoda, a njegov potencijal još nije u potpunosti

razvijen.

Sudjelovanje MSP-ova

Glavni problemi s kojima se MSP-ovi susreću na europskom tržištu javne nabave u području obrane sažeti su u Preporuci Komisije (EU) 2018/624 o pristupu poddobljivača i MSP-ova u sektoru⁴ obrane prekograničnim tržištima, kao i u razmjeni mišljenja sa stručnjacima održanoj 23. lipnja 2020. i u studiji EPRS-a. Uz opće prepreke za ulazak na tržište kao što su zemljopisna udaljenost, jezične prepreke i nedovoljno znanje o prekograničnim tržištima, mala i srednja poduzeća u sektoru obrane suočavaju se i s dodatnim administrativnim preprekama kao što su izrazita složenost natječajne dokumentacije i red veličina natječajnih postupaka u području obrane, pitanja sigurnosti opskrbe, složenost odredbi o podugovaranju te visoki troškovi certifikacije.

Kako je već navedeno, tom složenom kontekstu treba pridodati i raznolik i neujednačenu provedbu obrambenog paketa u Uniji. Cilj povećanja sudjelovanja malih i srednjih poduzeća, uz šire ciljeve otvaranja unutarnjeg tržišta, postizanja veće sigurnosti opskrbe i poboljšanja konkurentnosti, stoga je samo djelomično ostvaren. Štoviše, probleme stvara i nedostatak statističkih i drugih podataka za mjerenje prekograničnog pristupa malih i srednjih poduzeća obrambenim tržištima.

Treba naglasiti i da odredbe o podugovaranju iz Direktive o javnoj nabavi u području obrane nisu imale velik utjecaj na povećanje sudjelovanja malih i srednjih poduzeća na tržištu javne nabave u području obrane u smislu da bi neizravno olakšale pristup tržištu i otvorile lance nabave većem prekograničnom tržišnom natjecanju. Odredbe Direktive omogućuju državama članicama da uspješnim ponuditeljima (obično glavnim ugovarateljima) nametnu obvezu da na javnom natječaju ponude dijelove ugovora malim i srednjim poduzećima i poddobljivačima. Međutim, razina primjene odredaba o podugovaranju i dalje je vrlo niska (od 2011. objavljeno je samo 26 obavijesti o nadmetanju za podugovor), što ukazuje na činjenicu da te odredbe ne odgovaraju potrebama država članica ni industrije. K tome, Direktivom nisu uvedeni nikakvi poticaji za otvaranje lanca vrijednosti. Naprotiv, čini se da je budući Europski fond za obranu bolji alat za strukturiranje tih lanaca vrijednosti na europskoj razini.

K tome, procjena dodane vrijednosti mehanizma certificiranja iz članka 9. Direktive o transferu obrambenih proizvoda nije ispunila očekivanja. Prema registru certificiranih poduzeća povezanih s obranom CERTIDER, broj certificiranih poduzeća je prilično nizak te ih u cijelom EU-u ima samo 66, što je samo 27 poduzeća više nego prije pet godina. Uzrok bi mogla biti činjenica da mala i srednja poduzeća obično nisu sudionici na tržištu koji bi profitirali od certifikacije jer je postupak prvenstveno namijenjen primateljima obrambenih proizvoda, na primjer integratorima sustava ili proizvođačima izvorne opreme. K tome, mala i srednja poduzeća odvrću i složenost i trošak postupka certifikacije.

Stajalište izvjestitelja

Uzimajući u obzir sve izazove povezane s provedbom obrambenog paketa, izvjestitelj smatra da se određeni elementi Direktive o javnoj nabavi u području obrane i Direktive o transferu

---

⁴ Preporuka Komisije (EU) 2018/624 od 20. travnja 2018. o pristupu poddobljivača i MSP-ova u sektoru obrane prekograničnim tržištima.

obrambenih proizvoda mogu poboljšati, na primjer boljim usklađivanjem s općom Direktivom o javnoj nabavi. Međutim, izvjestitelj vjeruje da nije potrebno preispitati te direktive jer bi postojeći regulatorni okvir trebao biti dostatan ako se ispravno provodi i prikladno upotrebljava.

Nadalje, izvjestitelj naglašava da je potrebna čvrsta provedbena politika u okviru koje će Komisija djelovati proaktivno i neće se ustručavati pokretati postupke zbog povrede kad god to bude potrebno, na primjer u slučaju sustavne upotrebe izuzeća. Da bi se ostvarila čvrsta provedbena politika, izvjestitelj smatra da je ključno da Komisija ima pristup kvalitativnim podacima.

U pogledu daljnje provedbe obrambenog paketa, izvjestitelj pozdravlja rad Komisije i vjeruje da je za postizanje ciljeva obrambenog paketa potrebna buduća suradnja Komisije i država članica na njegovoj provedbi.

Izvjestitelj primjećuje i da je razina sudjelovanja MSP-ova na obrambenom tržištu i dalje niska. Stoga smatra da bi trebalo provesti temeljitu analizu kako bi se utvrdilo zašto MSP-ovi ne uspijevaju u potpunosti ući na jedinstveno tržište obrambenih proizvoda. Pozdravlja dosadašnje rezultate rada Komisije te ističe da bi trebala nastaviti poduzimati odgovarajuće mjere za potporu MSP-ovima.

Izvjestitelj ističe i da je za uspostavu otvorenog europskog tržišta obrambene opreme potrebno da države članice ojačaju suradnju, uzajamno povjerenje, zajedničko planiranje itd.

Naposljetku, izvjestitelj smatra da je od stupanja na snagu obrambenog paketa došlo do brojnih promjena koje utječu na europsko tržište obrambene opreme, kao što je uspostava PESCO-a. Stoga je mišljenja da bi s obzirom na te promjene trebalo provesti naknadnu analizu učinkovitosti obrambenog paketa kako bi se osiguralo otvoreno europsko tržište obrambene opreme.

PRIJEDLOG REZOLUCIJE EUROPSKOG PARLAMENTA

o provedbi Direktive 2009/81/EZ u pogledu javne nabave u području obrane i sigurnosti te Direktive 2009/43/EZ u pogledu transfera obrambenih proizvoda (2019/2204(INI))

Europski parlament,

- uzimajući u obzir Direktivu 2009/81/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 13. srpnja 2009. o usklađivanju postupaka nabave za određene ugovore o radovima, ugovore o nabavi robe i ugovore o uslugama koje sklapaju javni naručitelji ili naručitelji u području obrane i sigurnosti te izmjeni direktiva 2004/17/EZ i 2004/18/EZ¹ („Direktiva o javnoj nabavi u području obrane”),
- uzimajući u obzir Direktivu 2009/43/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 6. svibnja 2009. o pojednostavnjivanju uvjeta za transfer obrambenih proizvoda unutar Zajednice² („Direktiva o transferu obrambenih proizvoda”),
- uzimajući u obzir izvješće Komisije Europskom parlamentu i Vijeću od 30. studenoga 2016. naslovljeno „Provedba Direktive 2009/81/EZ o javnoj nabavi u području obrane i sigurnosti, u skladu s člankom 73. stavkom 2. te Direktive” (COM(2016)0762),
- uzimajući u obzir izvješće Komisije Europskom parlamentu i Vijeću od 30. studenoga naslovljeno „Evaluacija Direktive 2009/43/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 6. svibnja 2009. o pojednostavnjivanju uvjeta za transfer obrambenih proizvoda unutar Zajednice” (COM(2016)0760),
- uzimajući u obzir obavijest Komisije od 30. studenoga 2016. naslovljenu „Smjernice o sklapanju ugovora između vlada u području obrane i sigurnosti (članak 13. točka (f) Direktive 2009/81/EZ)” (C(2016)7727),
- uzimajući u obzir Preporuku Komisije (EU) 2018/624 od 20. travnja 2018. o pristupu poddobavljača i MSP-ova u sektoru obrane prekograničnim tržištima³,
- uzimajući u obzir Obavijest Komisije o smjernicama o nabavi zasnovanoj na suradnji u području obrane i sigurnosti (Direktiva 2009/81/EZ o javnoj nabavi u području obrane i sigurnosti (2019/C 157/01)⁴,
- uzimajući u obzir studiju Službe Europskog parlamenta za istraživanja (EPRS) iz rujna 2020. naslovljenu „Obrambeni paket EU-a: Direktiva o javnoj nabavi u području obrane i Direktiva o transferu obrambenih proizvoda unutar Zajednice”,
- uzimajući u obzir članak 54. Poslovnika, kao i članak 1. stavak 1. točku (e) Odluke Konferencije predsjednika od 12. prosinca 2002. o postupku odobrenja izrade izvješća o

---

¹ SL L 216, 20.8.2009., str. 76.

² SL L 146, 10.6.2009., str. 1.

³ SL L 102, 23.4.2018., str. 87.

⁴ SL C 157, 8.5.2019., str. 1.

vlastitoj inicijativi te Prilog 3. priložen toj odluci,

- uzimajući u obzir mišljenje Odbora za vanjske poslove,
  - uzimajući u obzir izvješće Odbora za unutarnje tržište i zaštitu potrošača (A9-0025/2021),
- A. budući da je cilj Direktive o javnoj nabavi u području obrane uvođenje pravednih i transparentnih pravila za nabavu u području obrane kako bi se poduzećima iz sektora obrane u državama članicama osigurao pristup obrambenim tržištima drugih država članica;
  - B. budući da se Direktivom o transferu obrambenih proizvoda nastoji poboljšati funkcioniranje europskog tržišta obrambene opreme (EDEM), promicati integracija lanca opskrbe obrambene industrije EU-a te povećati sigurnost opskrbe pojednostavnjenjem pravila i postupaka za transfere obrambenih proizvoda unutar EU-a;
  - C. budući da je cilj obiju direktiva ojačati unutarnje tržište obrambenih proizvoda i konkurentnost europskog tržišta obrambene opreme;
  - D. budući da je obrambeni paket potreban za daljnji razvoj zajedničke europske kulture sigurnosti i obrane, koja se temelji na zajedničkim vrijednostima i ciljevima Unije, uzimajući u obzir posebne značajke sigurnosnih i obrambenih politika država članica;
  - E. budući da je u evaluaciji Komisije iz 2016. zaključeno da su ciljevi Direktive o javnoj nabavi u području obrane samo djelomično ostvareni jer, iako je omogućila početno povećanje tržišnog natjecanja, transparentnosti i nediskriminacije na Unijinom tržištu javne nabave u području obrane, za potpuno je ostvarenje tih ciljeva potreban mnogo veći napredak u pogledu dosljedne primjene Direktive u državama članicama;
  - F. budući da je u studiji EPRS-a ukazano na to da je Direktiva o javnoj nabavi u području obrane imala nedovoljan učinak na europeizaciju lanaca vrijednosti u tom području;
  - G. budući da je evaluacija Komisije iz 2016. pokazala da su razlike u prenošenju Direktive o transferu obrambenih proizvoda dovele do znatnih prepreka za njezinu učinkovitu primjenu, što je rezultiralo usporenim ili nepotpunom primjenom u pojedinim državama članicama, općenito nedovoljnom usklađenošću zahtjeva i postupaka među državama članicama te vrlo različitim uvjetima i ograničenjima u općim dozvolama za transfer koje objavljuju države članice;
  - H. budući da se, uz opće prepreke za ulazak na tržište kao što su zemljopisna udaljenost, jezične prepreke i nedovoljno znanje o prekograničnim tržištima, mala i srednja poduzeća (MSP) u obrambenom sektoru suočavaju i s dodatnim administrativnim preprekama kao što su pitanja sigurnosti opskrbe, složenost odredbi o podugovaranju te visoki troškovi certifikacije;
  - I. budući da su MSP-ovi suočeni s velikim izazovima kada sudjeluju u postupcima javne nabave;

- J. budući da je nedostatak prekograničnog pristupa lancima opskrbe jedan od glavnih razloga nedovoljnog sudjelovanja MSP-ova; budući da su obrambeni lanci opskrbe u znatnoj mjeri usmjereni na nacionalnu razinu, što povećava izazove za MSP-ove koji žele ući u obrambene lance opskrbe u drugim europskim zemljama; budući da se, osim toga, proizvođači originalne opreme iz financijskih razloga i dalje ograničavaju na sklapanje podgovora s MSP-ovima s kojima su već prije surađivali;
- K. budući da postoji potreba za razvojem sveobuhvatnog i holističkog koncepta europskog tržišta obrambene opreme kojim bi se službeno povezali svi postojeći dijelovi kao što su Europski program industrijskog razvoja u području obrane (EDIDP), pripremno djelovanje za istraživanje u području obrane (PADR), Europski fond za obranu (EDF), stalna strukturirana suradnja (PESCO), Zajedničko stajalište o izvozu oružja, Uredba o robi s dvojnomo namjenom, dvije direktive iz obrambenog paketa iz 2009. i buduće inicijative kao što su zajednička pravila o sigurnosti opskrbe;
- L. budući da bez koherentnosti politika i ulaganja napora u povezivanje različitih dijelova politika postoji rizik da će se djelovanjem na razini EU-a pridonijeti postojećim poremećajima na tržištu i drugim vrlo neučinkovitim procesima i politikama u obrambenom sektoru;

Poboljšanje funkcioniranja unutarnjeg tržišta obrambenih proizvoda boljom primjenom i provedbom obrambenog paketa

1. ponovno ističe da podupire ambicije direktiva iz obrambenog paketa, koje su donesene kako bi se promicala daljnja integracija lanca opskrbe obrambene industrije EU-a i povećali uzajamno povjerenje i transparentnost među državama članicama, jednako postupanje i sveukupna konkurentnost europske obrambene industrije;
2. ističe da je djelotvorna provedba direktiva korak prema ostvarenju ambicija EU-a u pogledu strateške autonomije i europske obrambene unije; ističe da bi te direktive mogle učiniti europsku obrambenu politiku koherentnijom i potaknuti razvoj europske obrambene industrije, pod uvjetom da države članice imaju zajedničku viziju i jednako strateško promišljanje europskih obrambenih inicijativa;
3. izražava žaljenje zbog kontinuirane fragmentacije europskog unutarnjeg tržišta obrambenih proizvoda, koja i dalje dovodi do nepotrebnog dupliciranja i umnožavanja neučinkovitosti u izdacima za obranu u državama članicama;
4. pozdravlja određena pozitivna kretanja uočena u postupnoj provedbi Direktive o javnoj nabavi u području obrane, odnosno sve veći broj obavijesti o nadmetanju i obavijesti o dodjeli ugovora u državama članicama te sve veći udio javne nabave koja se provodi na temelju konkurentnog nadmetanja preko Dnevnika elektroničkih natječaja (*Tenders Electronic Daily* - TED); ističe, međutim, da velik dio rashoda za javnu nabavu i dalje nastaje izvan okvira Direktive i da se golemi postotak ugovora i dalje dodjeljuje na nacionalnoj razini; također naglašava da ti postupci nisu lako dostupni MSP-ovima;
5. naglašava da bi sustavna primjena odredbi koje se odnose na izuzeća, osobito odredbi članka 346. Ugovora o funkcioniranju Europske unije (UFEU), mogla ugroziti potpunu i pravilnu provedbu Direktive;

6. upućuje na interpretativne smjernice Komisije o tome pod kojim se uvjetima može pozivati na članak 346. UFEU-a u pogledu nabave u području obrane, kojima je cilj spriječiti da se države članice krivo pozivaju na tu odredbu te da je zlorabe i pogrešno tumače; poziva države članice da strogo slijede interpretativne smjernice Komisije i traži od Komisije da se pobrine za to da se one dosljedno provode i primjenjuju;
7. poziva na pravilnu uporabu izuzeća i zahtjeva za kompenzaciju pri nabavi obrambene opreme, kojima se ograničava pošteno tržišno natjecanje na europskom tržištu obrambene opreme, a posebno na bolje praćenje i provedbu pravilne primjene izuzeća za prodaju između vlada u skladu sa smjericama Komisije iz 2016. o prodaji između vlada i primjeni Direktive o javnoj nabavi; poziva države članice na sustavnije i sveobuhvatnije izvješćivanje s dosljednim, točnim i usporedivim podacima o primjeni izuzeća kako bi se poboljšali nadzor i provedba relevantnih smjernica Komisije; smatra da bi Komisija u tom pogledu trebala preuzeti odgovornost za praćenje nužnosti i razmjernosti izuzeća na koja se države članice pozivaju u dodjeli ugovora izvan područja primjene Direktive o javnoj nabavi u području obrane te se ne bi trebala uglavnom oslanjati na zaprimljene pritužbe industrije; poziva stoga Komisiju da uloži dodatne napore i poduzme odvažne i proaktivne mjere kako bi se spriječila zloupotrebu iznimaka i usvojila odlučnija politika u pogledu provedbe, posebno jamčenjem učinkovitosti postupaka zbog povrede prava;
8. stajališta je da i dalje postoji snažna potreba za usmjeravanjem na učinkovitu provedbu i primjenu Direktive o javnoj nabavi u području obrane te smatra da bi se u tu svrhu države članice trebale usmjeriti na osiguravanje jednakog postupanja, transparentnosti i tržišnog natjecanja, kao i na pristup javnoj nabavi u tom području, dok bi se Komisija trebala usmjeriti na provedbu zajedničkih standarda izvješćivanja i dodatne smjernice i informacije državama članicama o primjeni odredbi Direktive;
9. poziva države članice da pravilno provedu direktive o javnoj nabavi u području obrane, a one s velikom uhodanom obrambenom industrijom da budu primjer drugima;
10. stajališta je da bi se, kako bi se omogućila brza i kvalitetna javna nabava, neki aspekti provedbe Direktive o javnoj nabavi u području obrane mogli poboljšati, primjerice primjenom u državama članicama otvorenog postupka javne nabave, partnerstva za inovacije i drugih novih postupaka predviđenih Direktivom 2014/24/EZ⁵ te potiče države članice na dosljednu primjenu Direktive kad god je to moguće; smatra, međutim, da u ovom trenutku nije potrebna revizija Direktive o javnoj nabavi u području obrane i Direktive o transferu obrambenih proizvoda s obzirom na to da je postojeći regulatorni okvir dostatan ako se pravilno provodi i upotrebljava;
11. poziva stoga Komisiju da prati provedbu tih direktiva, poboljša njihovu transparentnost i pruži smjernice državama članicama kako bi se zajamčila njihova dosljedna i potpuna provedba i time u potpunosti ostvarili njihovi ciljevi, s obzirom na to da bi manjak reciprociteta mogao odvratiti države članice koje su ostvarile višu razinu provedbe;
12. primjećuje da je u pogledu Direktive o transferu obrambenih proizvoda prihvaćanje novih alata, uključujući opće dozvole za transfer, dosta slabo u usporedbi s

---

⁵ SL L 094, 28.3.2014., str. 65.

individualnim dozvolama za transfer koje su trebale biti zamijenjene novim alatima;

13. primjećuje, osim toga, da je prihvaćanje certifikacije sporije i slabije od očekivanog te da i dalje postoje prepreke učinkovitoj primjeni Direktive zbog niske razine informiranosti, osobito MSP-ova, o alatima koji su dostupni u okviru Direktive i mogućnostima na unutarnjem tržištu, te sustavima kojima se države članice koriste u svojim kontrolama izvoza, uz nedostatak usklađenosti u provedbi općih dozvola za transfer, koji uzrokuje velike prepreke učinkovitoj primjeni Direktive;
14. smatra, stoga, da su Direktivom o transferu obrambenih proizvoda samo djelomično postignuti njezini glavni ciljevi, osobito ciljevi olakšavanja optjecaja obrambenih proizvoda na unutarnjem tržištu te ciljevi postizanja učinkovitog unutarnjeg tržišta i veće sigurnosti opskrbe i konkurentnosti;
15. naglašava važnost istinskog unutarnjeg tržišta za transfere obrambenih proizvoda unutar EU-a na kojem nacionalna tijela znaju koji se proizvodi i kome transferiraju i na kojem su odobrenja za izvoz i druga ograničenja izvoza svedena na traženi minimum;
16. primjećuje, u tom kontekstu, napredak koji je Komisija postigla svojim preporukama o području primjene i uvjetima za opće dozvole za transfer;
17. poziva Komisiju da poboljša provedbu Direktive u pojedinačnim državama članicama inzistiranjem na tome da nacionalna tijela riješe preostala pitanja;
18. poziva na pojačani razvoj kontakata i razmjena među nacionalnim zajednicama za kontrolu transfera diljem EU-a kako bi se uklonile postojeće razlike u praksama kontrole transfera i nedostatak povjerenja među državama članicama te kako bi se ocijenilo imenovanje jedinstvenih nacionalnih kontaktnih točaka za pitanja povezana s transferima unutar EU-a;
19. poziva države članice da uzmu u obzir preporuke Komisije o području primjene i uvjetima za opće dozvole za transfer te da izbjegnu dodavanje uvjeta za transfere u okviru općih dozvola za transfer jer bi to bilo u suprotnosti s uvjetima koji su navedeni u preporukama ili ih narušavalo; ističe da je potrebno prevesti nacionalne propise o dozvolama za transfer, barem na engleski jezik; poziva Komisiju da u potpunosti podrži i pomogne državama članicama u izradi usklađenih globalnih i individualnih dozvola za transfer za projekte EDIDP-a i Europskog fonda za obranu;
20. pozdravlja odredbe direktive koje za cilj imaju poticanje zajedničke nabave u području obrane te poziva države članice da iskoriste sve mogućnosti suradnje koje se nude u sklopu direktive u istinskom duhu solidarnosti, posebno u okviru Europskog programa industrijskog razvoja u području obrane (EDIDP) i budućeg Europskog fonda za obranu;
21. poziva Komisiju da kao prioritet odredi daljnje postupanje u vezi s preporukama o području primjene i uvjetima za opće dozvole za transfer te da, među ostalim, razmotri mogućnost da se preporuke zamijene obvezujućim odredbama u cilju postupnog usklađivanja kao sveobuhvatnog cilja u nadolazećim godinama;
22. poziva Komisiju i države članice da ulože više napora u informiranje o alatima i

- prednostima Direktive, što se prvenstveno odnosi na informiranje MSP-ova;
23. prima na znanje Strateški kompas namijenjen analizi zajedničkih prijetnji; smatra da bi obrambeni paket trebao biti jedan od njegovih sastavnih dijelova kojim se podupiru politike kontrole izvoza;
  24. poziva Komisiju i države članice da poboljšaju kvalitetu, transparentnost, dosljednost i dostupnost podataka te da razmotre uspostavu namjenskih statističkih klasifikacijskih oznaka kako bi se olakšalo praćenje provedbe tih dviju direktiva i omogućio smisleni nadzor;
  25. ističe razlike među državama članicama u stopama objavljivanja obavijesti o nadmetanju na TED-u; naglašava da je važno osigurati dostupnost i iskoristivost internetske baze podataka, odnosno registra certificiranih poduzeća povezanih s obranom (CERTIDER); naglašava da je potrebno sustavno objavljivati podatke o transferima unutar EU-a, uključujući kvantitativne podatke i raščlambu po kategorijama dozvola, kako bi se bolje uzele u obzir aktivnosti u području obrane i naoružanja; napominje da takve razlike doprinose nedostatku pouzdanih podataka i mogu uzrokovati poremećaje na unutarnjem tržištu te da bi nedostatak uzajamnosti mogao imati destimulirajući učinak na države članice s višim stupnjem provedbe;
  26. poziva Komisiju da prouči izvedivost uspostave zajedničkih standardiziranih administrativnih obrazaca u cilju smanjenja administrativnog opterećenja poduzeća, posebno MSP-ova, te da uspostavi europski pristup transferima obrambenih proizvoda;
  27. poziva Komisiju da pokaže snagu u provedbi direktiva, uključujući snažnije korištenje svojih ovlasti iz članka 258. UFEU-a u pogledu pokretanja postupaka radi utvrđivanja povrede prava; traži od Komisije da pokrene postupke radi utvrđivanja povrede prava umjesto da djeluje isključivo nakon zaprimljenih pritužbi industrije;

Suzbijanje fragmentacije tržišta i povećanje sudjelovanja MSP-ova

28. primjećuje da se čini kako su MSP-ovi manje uspješni u sklapanju ugovora u okviru Direktive o javnoj nabavi u području obrane nego općenito u javnoj nabavi EU-a; primjećuje i da nadležna tijela država članica očito ne primjenjuju na redovit i strukturiran način odredbe o podugovaranju predviđene Direktivom; uviđa da neke države članice smatraju da su te odredbe složene i da ih je teško primjenjivati, što djelomično objašnjava ograničeni učinak Direktive, te smatra da je stoga potrebno poticati MSP-ove na sudjelovanje u tom procesu i pojednostavniti postupke;
29. ističe da se postupci certificiranja smatraju skupima, dugotrajnima i opterećujućima te da stoga nisu ni dostupni ni privlačni MSP-ovima;
30. potiče države da sustavno prate preporuke Komisije o prekograničnom pristupu tržištu za poddobavljače i MSP-ove u obrambenom sektoru, primjerice zahtjeve u pogledu kvalitete informacija, raspodjele ugovora po serijama ili smanjenja administrativnog opterećenja u okviru postupaka javne nabave;
31. smatra, stoga, da je cilj povećanja sudjelovanja MSP-ova tek djelomično postignut;

32. mišljenja je da su odredbe predviđene Direktivom u pogledu tržišnog natjecanja između podgovaratelja imale vrlo ograničen ili nikakav učinak na prekogranični pristup poddoblavljača i MSP-ova u sektoru obrane; poziva države članice da provjere omogućuju li njihovi nacionalni postupci prekogranično sudjelovanje MSP-ova i olakšavaju li im pristup i sudjelovanje u postupcima javne nabave u području obrane i sigurnosti;
33. primjećuje da se brojni MSP-ovi aktivni na obrambenim tržištima bave trgovinom robom s dvojnog namjenom, dok su mnogi i dalje posebno specijalizirani za aktivnosti povezane s obranom te stoga posebno ovise o poduzećima koja djeluju u vojnim i obrambenim sektorima;
34. poziva Komisiju da nastavi s radom i temeljito ispita uzroke nedovoljnog sudjelovanja MSP-ova;
35. poziva Komisiju da razmotri izradu ažurirane karte podataka o relevantnim MSP-ovima, na kojoj bi, uz jamstvo zaštite osjetljivih podataka i intelektualnog vlasništva, bili navedeni njihovi industrijski i tehnološki kapaciteti te koja bi bila javno dostupna glavnim izvođačima iz drugih država članica kako bi se identificirali MSP-ovi s relevantnim kapacitetima potrebnima za određene projekte, te da predloži druge učinkovite instrumente kojima bi se moglo povećati sudjelovanje MSP-ova u postupku javne nabave;
36. poziva Komisiju da poboljša pristup financiranju za MSP-ove;
37. smatra da bi djelovanje država članica moglo znatno poboljšati pristup prekograničnim tržištima za MSP-ove i poddoblavljače u sektorima obrane i stoga ih poziva da provode preporuke Komisije u najvećoj mogućoj mjeri;
38. poziva države članice da se sustavnije koriste postojećim alatima na razini EU-a, kao što su Europska poduzetnička mreža, radi potpore prekograničnim aktivnostima MSP-ova;

Uspostava otvorenog europskog tržišta obrambene opreme

39. smatra da je bolja provedba direktiva ključna kako bi se postigao sveobuhvatni cilj poboljšanja funkcioniranja unutarnjeg tržišta obrambenih proizvoda i pridonijelo uspostavi otvorenog europskog tržišta obrambene opreme;
40. poziva Komisiju da radi na intenzivnijoj primjeni zakonodavnog okvira o transferima obrambenih proizvoda, povećanju dostupnosti općih dozvola za transfer u cijeloj Uniji te rješavanju problema ograničene primjene programa certifikacije jer bi se time mogao potaknuti razvoj europskog tržišta obrambene opreme, što će pridonijeti boljem funkcioniranju unutarnjeg tržišta obrambenih proizvoda;
41. poziva Komisiju da poduzme konkretne mjere za jačanje povjerenja među državama članicama u području obrane i sigurnosti kako bi se potaknula njihova suradnja i razvilo istinsko jedinstveno tržište obrambenih proizvoda;

42. smatra da bi učinkovita provedba tih direktiva također dodatno poboljšala učinkovitost obrambenih inicijativa pokrenutih posljednjih nekoliko godina, posebno stalne strukturirane suradnje (PESCO), koordiniranog godišnjeg preispitivanja u području obrane (CARD), Europskog fonda za obranu (EDF) i izmijenjenog plana za razvoj sposobnosti (CDP), kojima se u cjelini može potaknuti suradnja u području planiranja, razvoja, nabave i rada obrambenih kapaciteta; poziva države članice da potiču razvoj europskog tržišta obrambene opreme kroz suradnju na projektima u okviru PESCO-a i EDF-a; primjećuje da bi s tim u vezi države članice trebale dijeliti stečena iskustva i najbolje prakse iz dosadašnje provedbe obrambenog paketa kako bi se izgladile razlike u razinama provedbe;
43. naglašava da je potrebno koherentnije tumačenje i dosljednija provedba Zajedničkog stajališta EU-a o izvozu oružja, uzimajući u obzir osam kriterija EU-a o izvozu oružja, kako bi se ograničila fragmentacija unutarnjeg obrambenog tržišta EU-a i povećala dosljednost njegove vanjske politike; poziva na donošenje mjera kako bi se riješile moguće nedosljednosti između Direktive o transferu obrambenih proizvoda, Zajedničkog stajališta i Uredbe o robi s dvojnou namjenom;
44. poziva države članice da pokažu političku volju jačanjem unutareuropske nabave u području obrane te suradnje u istraživanju i razvoju te da se koriste zajedničkim istraživanjem i razvojem te nabavom u području obrane kako bi se podigla razina interoperabilnosti među njihovim vojnim snagama;
45. traži da se iznova poduzmu naponi oko rješavanja problema stalnih tehnoloških i inovacijskih nedostataka i zaostataka u tehnološkoj i industrijskoj bazi europskog obrambenog sektora kako bi se smanjila sve veća ovisnost Europe o uvozu obrambene opreme; naglašava da za izgradnju pouzdanog i sveobuhvatnog europskog tržišta obrambene opreme i učinkovitog obrambenog sektora Komisija treba predstaviti sveobuhvatnu strategiju za sigurnost režima opskrbe na razini EU-a;
46. naglašava da obrambena suradnja EU-a i Ujedinjene Kraljevine nije obuhvaćena Sporazumom o trgovini i suradnji te preporučuje da se provede odgovarajuća analiza o tome kakav će učinak Brexit imati na tržište vojne opreme EU-a;
47. smatra da je od donošenja tih dviju direktiva došlo do brojnih promjena na europskom tržištu obrambene opreme; poziva Komisiju da s obzirom na te promjene analizira učinkovitost dostupnih alata;

o

o o

48. nalaže svojem predsjedniku da ovu Rezoluciju proslijedi Vijeću i Komisiji.

11.12.2020

MIŠLJENJE PODODBORA ZA SIGURNOST I OBRANU

upućeno Odboru za unutarnje tržište i zaštitu potrošača

o provedbi Direktive 2009/81/EZ u pogledu javne nabave u području obrane i sigurnosti te Direktive 2009/43/EZ u pogledu transfera obrambenih proizvoda (2019/2204(INI))

Izvjestitelj za mišljenje: Sven Mikser

PRIJEDLOZI

Odbor za vanjske poslove poziva Odbor za unutarnje tržište i zaštitu potrošača da kao nadležni odbor u prijedlog rezolucije koji će usvojiti uvrsti sljedeće prijedloge:

1. ponovno ističe da podupire ambicioznost direktiva iz obrambenog paketa, koje su donesene u kontekstu financijske i gospodarske krize 2008. godine, i to u promicanju daljnje integracije lanca opskrbe obrambene industrije EU-a i povećanja uzajamnog povjerenja među državama članicama, transparentnosti, jednakog postupanja i sveukupne konkurentnosti europske obrambene industrije; smatra da bi se time riješili trenutačni nedostaci u operativnoj sposobnosti u području obrane i zajamčilo da se EU može osloniti na dostatne i strateške sposobnosti, povećati interoperabilnost, racionalizirati izdatke za obranu i bolje upotrijebiti novac poreznih obveznika smanjenjem dupliciranja, fragmentiranosti i industrijske prekapacitiranosti te poticanjem konkurentnosti snažne, inovativne i otporne tehnološke i industrijske baze europskog obrambenog sektora kao i funkcionalnog, pouzdanog, otvorenog, konkurentnog, modernog, snažnog i učinkovitog europskog tržišta obrambene opreme; izražava čvrsto uvjerenje da države članice moraju poboljšati svoje obrambene sposobnosti i kapacitete te smatra da je istinska provedba direktiva korak prema ostvarenju ciljeva EU-a – strateške autonomije i europske obrambene unije – uz potpuno poštovanje svih saveznika i partnera, te da služi jačanju multilateralnog djelovanja i da je riječ o nužnom elementu razvoja europske obrambene industrije i njezine sigurnosti i sposobnosti obrane od sadašnjih i budućih prijetnji; ističe da bi direktive mogle učiniti europsku obrambenu politiku dosljednijom, pod uvjetom da države članice imaju zajedničku viziju i isti strateški pogled na europske obrambene inicijative;
2. naglašava napredak istaknut u evaluacijskim izvješćima Komisije iz 2016. i studiji Službe Europskog parlamenta za istraživanja (EPRS) od 19. listopada 2020., koji pokazuju da su obje direktive pridonijele otvaranju unutarnjeg tržišta za obranu i

dovršetku unutarnjeg tržišta za obrambenu robu i usluge, ali da je potreban mnogo veći napredak; poziva na provedbu većeg broja ažuriranih evaluacija jer nedostatak pouzdanih, preciznih i potpunih podataka o primjeni obiju direktiva sprečava donositelje odluka i relevantne dionike da u potpunosti procijene njihovu provedbu i sudjeluju u smislenom postupku kako bi se stvorilo učinkovito, snažno i moderno europsko tržište obrambene opreme te se na taj način dovode u pitanje transparentnost i nadzor; apelira na države članice da pripreme kvalitetne podatke o provedbi obiju direktiva i da razmotre stvaranje namjenskih kodova za statističku klasifikaciju u cilju mjerenja razvoja strukture europske obrambene industrije te procjene europeizacije vrijednosnih lanaca u području obrane; poziva države članice da u potpunosti provedu i primijene obje direktive te poziva Komisiju da se pobrine za to da se njezine smjernice za tumačenje dosljedno i u potpunosti provode kako bi se izbjegla njihova nejednaka primjena u državama članicama, među ostalim primjenom postupaka zbog povrede prava; izražava nadu da će osnivanje Glavne uprave Komisije za obrambenu industriju i svemir (DG DEFIS), čija nadležnost objedinjuje praćenje tih dviju direktiva i upravljanje njima, također dovesti do snažnije povezanosti tih dviju direktiva i, s vremenom, istinske integracije obrambene industrije u unutarnje tržište;

3. izražava žaljenje zbog kontinuirane fragmentacije europskog obrambenog tržišta, koja i dalje dovodi do nepotrebnog dupliciranja, umnožavanja nedjelotvornih projekata i neučinkovitih izdataka za obranu u državama članicama; ističe da je, s obzirom na gospodarsku recesiju za koju se očekuje da će proizaći iz pandemije bolesti COVID-19, koja će vjerojatno opteretiti proračune za obranu, potrebna dublja integracija obrambene industrije na razini EU-a; smatra da bi istinska provedba tih direktiva također dodatno poboljšala učinkovitost obrambenih inicijativa pokrenutih posljednjih nekoliko godina, posebno koordiniranog godišnjeg preispitivanja u području obrane (CARD), stalne strukturirane suradnje (PESCO) i Europskog fonda za obranu; međutim, ističe i izražava žaljenje zbog znatnih rezova u financiranju Europskog fonda za obranu, Europskog instrumenta mirovne pomoći i vojne mobilnosti;
4. ističe zabrinutost zbog moguće ponovne nacionalizacije lanaca opskrbe, što bi bilo u suprotnosti s ciljevima tih direktiva; traži da se iznova poduzmu napori oko rješavanja problema stalnih tehnoloških i inovacijskih nedostataka i zaostataka u tehnološkoj i industrijskoj bazi europskog obrambenog sektora kako bi se smanjila sve veća ovisnost Europe o uvozu obrambene opreme; naglašava da za izgradnju pouzdanog i sveobuhvatnog europskog tržišta obrambene opreme i učinkovitog obrambenog sektora Komisija treba predstaviti sveobuhvatnu strategiju za sigurnost režima opskrbe na razini EU-a;
5. uviđa važnost suradnje EU-a i Ujedinjene Kraljevine u području obrambene industrije kao i važnost postojeće suradnje između pojedinih država članica i Ujedinjene Kraljevine;

Direktiva 2009/81/EZ o javnoj nabavi u području obrane i sigurnosti

6. ističe da se golem postotak ugovora i dalje dodjeljuje na nacionalnoj razini; izražava žaljenje zbog kontinuiranog nedostatka transparentnosti i znatnog stupnja tajnovitosti u određenim praksama nabave; izražava žaljenje zbog raširene primjene izuzeća i postojanja zahtjeva za kompenzaciju, čime se ograničava pošteno tržišno natjecanje na

europskom tržištu obrambene opreme; traži smanjenje upotrebe izuzeća i zahtjeva za kompenzaciju u nabavi za obranu, čime bi se omogućio brži i bolji razvoj tehnološke i industrijske baze europskog obrambenog sektora kao jedan od strateških ciljeva obiju direktiva; poziva na sustavnije i sveobuhvatnije izvješćivanje država članica s dosljednim, točnim i usporedivim podacima o primjeni izuzeća kako bi se poboljšali nadzor i provedba relevantnih smjernica Komisije; poziva Komisiju da uloži još više truda i poduzme odvažne i proaktivne mjere kako bi spriječila zloupotrebu iznimaka i provela spomenutu direktivu, posebno jamčenjem učinkovitosti postupaka zbog povrede prava;

7. napominje razlike među državama članicama u stopama objave obavijesti o nadmetanju; ističe da bi te nejednakosti mogle prouzročiti smetnju na unutarnjem tržištu i da bi nedostatak reciprocnosti mogao obeshrabrili države članice s većim stupnjem provedbe;
8. ističe da je potrebno zajamčiti da se države članice strogo pridržavaju uvjeta primjene izuzeća, a posebno da strogo ograniče moguću zloupotrebu članka 346. UFEU-a kako bi se povećala transparentnost i ravnopravnost, osobito imajući u vidu da su sada realnost multinacionalni lanci opskrbe i multinacionalna suradnja u području obrane; poziva države članice da strogo slijede interpretativne smjernice Komisije u pogledu uvjeta pod kojima se može pozvati na članak 346.; poziva na jasno definiranje vrsta i karakteristika proizvoda koji mogu podlijevati izuzećima te na kontrolu i pažljivu procjenu nužnosti i proporcionalnosti izuzeća na koja se pozivaju države članice na temelju članka 346., posebno kada bi njihova uporaba mogla naštetiti konkurentnosti tehnološke i industrijske baze europskog obrambenog sektora;
9. ponavlja upozorenja stručnjaka da će, nastave li države članice sa svojim aktualnim praksama, u okviru kojih u prosjeku manje od 20 % javne nabave u obrani rezultira suradničkim projektima, europska obrambena industrija i njezina sposobnost za tehnološke inovacije biti osuđene na propadanje;
10. pozdravlja odredbe direktive koje za cilj imaju poticanje zajedničke nabave u području obrane te poziva države članice da iskoriste sve mogućnosti suradnje koje se nude u sklopu direktive u istinskom duhu solidarnosti, posebno u okviru Europskog programa industrijskog razvoja u području obrane (EDIDP) i budućeg Europskog fonda za obranu; preporučuje da bi se veliki obrambeni projekti koje države članice trenutačno provode na bilateralnoj ili multinacionalnoj osnovi izvan okvira obrambenih inicijativa EU-a trebali integrirati u taj okvir kako bi se omogućilo sadržajno sudjelovanje onih država članica koje su voljne sudjelovati u tim projektima, osigurala dosljednost djelovanja, izbjeglo dupliciranje radi bolje upotrebe novca poreznih obveznika i dosljedno dodavala vrijednost cijeloj Uniji; traži veću suradnju u okviru zajedničkih istraživačkih i razvojnih projekata i nabave povezanih s obranom radi podupiranja razvoja tehnološke i industrijske baze europskog obrambenog sektora;
11. napominje da je sudjelovanje malih i srednjih poduzeća u nabavi u sektoru obrane i dalje nisko; potiče države članice da se usmjere na uzroke toga, da pokušaju smanjiti ulazne prepreke i razinu složenosti za mala i srednja poduzeća te da se sustavno pridržavaju preporuke Komisije iz 2018. o prekograničnom pristupu tržištu za poddobavljače i mala i srednja poduzeća, posebno kad je riječ o prevođenju natječaja,

najavljivanju velikih programa javne nabave unaprijed i njihovoj podjeli na manje dijelove, pri čemu bi se uzimali u obzir trošak i vremenski raspored programa; poziva države članice da osiguraju ažurirano i najavljeno mapiranje tehnoloških sposobnosti malih i srednjih poduzeća, posebno onih koji rade na tehnologijama u nastajanju i disruptivnim tehnologijama, kako bi primarni izvođači u drugim državama članicama mogli utvrditi mala i srednja poduzeća s potrebnim kompetencijama za pokretanje zajedničkog projekta te kako bi se omogućilo i poboljšalo pošteno i otvoreno tržišno natjecanje i veća suradnja s malim i srednjim poduzećima, uz istodobno podupiranje veće transparentnosti;

Direktiva 2009/43/EZ u pogledu transfera obrambenih proizvoda unutar EU-a

12. poziva države članice da pokažu čvrstu političku volju kako bi se osigurala učinkovita i usklađena provedba odredaba Direktive 2009/43/EZ i kako bi se povećala nabava u obrani i suradnja u istraživanju i razvoju unutar EU-a; poziva države članice da se koriste zajedničkim istraživanjem i razvojem te nabavom u području obrane kako bi se podigla razina interoperabilnosti među njihovim vojskama; poziva Komisiju da dodatno podupre države članice u provedbi te direktive i nastavku dijaloga s nacionalnim tijelima o tom pitanju;
13. poziva Komisiju da promiče uključivanje malih i srednjih poduzeća u prekogranične projekte i da podigne razinu osviještenosti o instrumentima i prednostima te direktive, posebno kad je riječ o malim i srednjim poduzećima;
14. naglašava da je potrebno dosljednije tumačenje i provođenje Zajedničkog stajališta EU-a o izvozu oružja kako bi se ograničila fragmentacija unutarnjeg obrambenog tržišta EU-a i povećala dosljednost njegove vanjske politike; ističe da je Vijeće u svojim zaključcima od 16. rujna 2019. napomenulo da bi jačanje tehnološke i industrijske baze europskog obrambenog sektora trebalo popratiti bližom suradnjom i konvergencijom u području kontrole izvoza vojne tehnologije i opreme; poziva na donošenje mjera kako bi se riješile moguće rupe, nedosljednosti ili proturječnosti u zakonu unutar Direktive o osobama premještenima unutar društva, Zajedničkog stajališta i Uredbe o robi s dvojnog namjenom; ustraje na važnosti potpunog razmatranja članka 4. stavka 8. Direktive 2009/43/EZ; naglašava da prethodno odobrenje prije ponovnog izvoza proizvoda i komponenata više ne bi bilo potrebno kada bi se Zajedničko stajalište tumačilo i provodilo na jedinstven način;
15. preporučuje da se provede odgovarajuća analiza učinka obiju direktiva na obrambenu suradnju EU-a i Ujedinjene Kraljevine u razdoblju nakon Brexita; traži izradu posebnih odredbi o suradnji u obrambenoj industriji između EU-a i Ujedinjene Kraljevine u skladu s posebnostima bilo kojeg općeg sporazuma koji bi se mogao postići između stranaka;
16. izražava žaljenje zbog ograničene uporabe općih dozvola za transfer; poziva države članice da povećaju transparentnost temeljitijim praćenjem preporuka Komisije o usklađivanju područja primjene i uvjeta koje bi proizvodi trebali zadovoljiti kako bi podlijegali upotrebi općih dozvola za transfer; poziva Komisiju da ocijeni provedbu svojih preporuka i da o tome izradi izvješće; ističe da države članice trebaju osigurati prijevod nacionalnih propisa o dozvolama za transfer; poziva Komisiju da u potpunosti

podrži i pomogne državama članicama u izradi usklađenih globalnih i individualnih dozvola za transfer za projekte EDIDP-a i Europskog fonda za obranu;

17. naglašava da je važno osigurati pristupačnost i upotrebljivost internetskog registra certificiranih poduzeća povezanih s obranom (CERTIDER), sustavnu dostupnost detaljnih podataka o transferu oružja unutar EU-a, u skladu s potrebom ažuriranja aktualnog statističkog okvira kako bi se bolje uzele u obzir aktivnosti obrane i naoružanja te kako bi se omogućio smislen nadzor i pravilno ocijenila provedba Direktive 2009/43/EZ; poziva države članice da svake godine izvješćuju Komisiju o upotrebi općih dozvola za transfer i individualnih dozvola; poziva Komisiju da ažurira dio CERTIDER-a o općim dozvolama za transfer; u tu svrhu poziva države članice da sustavno obavještavaju Komisiju o svim promjenama u svojim općim dozvolama za transfer.

INFORMACIJE O USVAJANJU U ODBORU KOJI DAJE MIŠLJENJE

Datum usvajanja	10.12.2020
Rezultat konačnog glasovanja	+: 51 -: 10 0: 7
Zastupnici nazočni na konačnom glasovanju	Alviina Alametsä, Alexander Alexandrov Yordanov, Maria Arena, Petras Auštrevičius, Traian Băsescu, Lars Patrick Berg, Anna Bonfrisco, Reinhard Bütikofer, Fabio Massimo Castaldo, Susanna Ceccardi, Włodzimierz Cimoszewicz, Katalin Cseh, Tanja Fajon, Anna Fotyga, Michael Gahler, Kinga Gál, Sunčana Glavak, Raphaël Glucksmann, Klemen Grošelj, Bernard Guetta, Márton Gyöngyösi, Karol Karski, Dietmar Köster, Andrius Kubilius, Ilhan Kyuchyuk, David Lega, Miriam Lexmann, Nathalie Loiseau, Antonio López-Istúriz White, Jaak Madison, Claudiu Manda, Lukas Mandl, Thierry Mariani, David McAllister, Vangelis Meimarakis, Sven Mikser, Francisco José Millán Mon, Gheorghe-Vlad Nistor, Urmas Paet, Demetris Papadakis, Kostas Papadakis, Tonino Picula, Manu Pineda, Kati Piri, Giuliano Pisapia, Jérôme Rivière, María Soraya Rodríguez Ramos, Nacho Sánchez Amor, Isabel Santos, Jacek Saryusz-Wolski, Andreas Schieder, Radosław Sikorski, Jordi Solé, Sergei Stanishev, Tineke Strik, Hermann Tertsch, Hilde Vautmans, Harald Vilimsky, Idoia Villanueva Ruiz, Thomas Waitz, Witold Jan Waszczykowski, Charlie Weimers, Isabel Wiseler-Lima, Salima Yenbou, Željana Zovko
Zamjenici nazočni na konačnom glasovanju	Andor Deli, Markéta Gregorová, Bart Groothuis

POIMENIČNO KONAČNO GLASOVANJE U ODBORU KOJI DAJE MIŠLJENJE

51	+
EPP	Traian Băsescu, Michael Gahler, Kinga Gál, Sunčana Glavak, Andrius Kubilius, David Lega, Miriam Lexmann, Antonio López-Istúriz White, David McAllister, Lukas Mandl, Vangelis Meimarakis, Francisco José Millán Mon, Gheorghe-Vlad Nistor, Radosław Sikorski, Isabel Wiseler-Lima, Alexander Alexandrov Yordanov, Željana Zovko, Andor Deli
S&D	Maria Arena, Włodzimierz Cimoszewicz, Tanja Fajon, Raphaël Glucksmann, Claudiu Manda, Sven Mikser, Demetris Papadakis, Tonino Picula, Kati Piri, Giuliano Pisapia, Nacho Sánchez Amor, Isabel Santos, Andreas Schieder, Sergei Stanishev
RENEW	Petras Auštrevičius, Katalin Cseh, Klemen Grošelj, Bernard Guetta, Ilhan Kyuchyuk, Nathalie Loiseau, Urmas Paet, María Soraya Rodríguez Ramos, Hilde Vautmans, Bart Groothuis
VERTS	Alviina Alametsä, Reinhard Bütikofer, Jordi Solé, Tineke Strik, Thomas Waitz, Salima Yenbou, Markéta Gregorová
NI	Fabio Massimo Castaldo, Márton Gyöngyösi

10	-
S&D	Dietmar Köster
ID	Lars Patrick Berg, Jaak Madison, Thierry Mariani, Jérôme Rivière, Harald Vilimsky
ECR	Charlie Weimers
GUE	Manu Pineda, Idoia Villanueva Ruiz
NI	Kostas Papadakis

7	0
ID	Anna Bonfrisco, Susanna Ceccardi
ECR	Anna Fotyga, Karol Karski, Jacek Saryusz-Wolski, Hermann Tertsch, Witold Jan Waszczykowski

Korišteni znakovi:

+ : za

- : protiv

0 : suzdržani

INFORMACIJE O USVAJANJU U NADLEŽNOM ODBORU

Datum usvajanja	22.2.2021
Rezultat konačnog glasovanja	+: 32 -: 3 0: 10
Members present for the final vote	Andrus Ansip, Alessandra Basso, Brando Benifei, Adam Bielan, Biljana Borzan, Vlad-Marius Botoș, Markus Buchheit, Anna Cavazzini, Dita Charanzová, Deirdre Clune, David Cormand, Carlo Fidanza, Evelyne Gebhardt, Alexandra Geese, Sandro Gozi, Maria Grapini, Svenja Hahn, Virginie Joron, Eugen Jurzyca, Arba Kokalari, Marcel Kolaja, Kateřina Konečná, Andrey Kovatchev, Jean-Lin Lacapelle, Morten Løkkegaard, Adriana Maldonado López, Antonius Manders, Beata Mazurek, Leszek Miller, Dan-Ștefan Motreanu, Anne-Sophie Pelletier, Miroslav Radačovský, Christel Schaldemose, Andreas Schwab, Tomislav Sokol, Tom Vandenkendelaere, Kim Van Sparrentak, Marco Zullo
Substitutes present for the final vote	Marco Campomenosi, Maria da Graça Carvalho, Krzysztof Hetman, Sven Mikser, Tsvetelina Penkova, Barbara Thaler, Edina Tóth

INFORMACIJE O USVAJANJU U NADLEŽNOM ODBORU

Datum usvajanja	22.2.2021
Rezultat konačnog glasovanja	+: 32 -: 3 0: 10
Members present for the final vote	Andrus Ansip, Alessandra Basso, Brando Benifei, Adam Bielan, Biljana Borzan, Vlad-Marius Botoș, Markus Buchheit, Anna Cavazzini, Dita Charanzová, Deirdre Clune, David Cormand, Carlo Fidanza, Evelyne Gebhardt, Alexandra Geese, Sandro Gozi, Maria Grapini, Svenja Hahn, Virginie Joron, Eugen Jurzyca, Arba Kokalari, Marcel Kolaja, Kateřina Konečná, Andrey Kovatchev, Jean-Lin Lacapelle, Morten Løkkegaard, Adriana Maldonado López, Antonius Manders, Beata Mazurek, Leszek Miller, Dan-Ștefan Motreanu, Anne-Sophie Pelletier, Miroslav Radačovský, Christel Schaldemose, Andreas Schwab, Tomislav Sokol, Tom Vandenkendelaere, Kim Van Sparrentak, Marco Zullo
Substitutes present for the final vote	Marco Campomenosi, Maria da Graça Carvalho, Krzysztof Hetman, Sven Mikser, Tsvetelina Penkova, Barbara Thaler, Edina Tóth

KONAČNO GLASOVANJE POIMENIČNIM GLASOVANJEM U NADLEŽNOM ODBORU

32	+
ECR	Adam Bielan, Carlo Fidanza, Eugen Jurzyca, Beata Mazurek
NI	Miroslav Radačovský, Marco Zullo
PPE	Maria da Graça Carvalho, Deirdre Clune, Krzysztof Hetman, Arba Kokalari, Andrey Kovatchev, Antonius Manders, Dan-Ștefan Motreanu, Andreas Schwab, Tomislav Sokol, Barbara Thaler, Edina Tóth, Tom Vandenkendelaere
Renew	Andrus Ansip, Vlad-Marius Botoș, Dita Charanzová, Sandro Gozi, Svenja Hahn, Morten Løkkegaard
S&D	Brando Benifei, Biljana Borzan, Maria Grapini, Adriana Maldonado López, Sven Mikser, Leszek Miller, Tsvetelina Penkova, Christel Schaldemose

3	-
S&D	Evelyne Gebhardt
The Left	Kateřina Konečná, Anne-Sophie Pelletier

10	0
ID	Alessandra Basso, Markus Buchheit, Marco Campomenosi, Virginie Joron, Jean-Lin Lacapelle
Verts/ALE	Anna Cavazzini, David Cormand, Alexandra Geese, Marcel Kolaja, Kim Van Sparrentak

Korišteni znakovi:

+ : za

- : protiv

0 : suzdržani